

Παλαιοντολογία

9^η Πρακτική άσκηση

Εξέλιξη των ανθρώπων

Σκοπός: Να αναγνωρίσετε και να καταγράψετε την εξελικτική μετάβαση των βασικών μορφολογικών χαρακτηριστικών των κρανίων διαφόρων μορφών ανθρωπίδων.

Άσκηση

1. α. Γράψτε μία περιγραφή, που να συνοδεύεται με σχήματα (τουλάχιστον δύο διαφορετικών όψεων του κρανίου) στα οποία θα αναγράφονται τα μορφολογικά χαρακτηριστικά, ενός οποιουδήποτε από τα κρανία ανθρωποειδών που θα έχετε στην διάθεση σας. β. Σχεδιάστε επίσης την οδοντοστοιχία του δείγματος που έχετε στα χέρια σας, και βρείτε τον οδοντικό του τύπο.
2. Βρείτε την γωνία που σχηματίζει το μετωπικό οστό με το επίπεδο που περνάει από το ινιακό οστό και την άνω γνάθο, στις διάφορα κρανία ανθρωπίδων που έχετε στην διάθεση σας, και περιγράψτε την εξελικτική τάση του χαρακτηριστικού αυτού.
3. Υπολογίστε εμπειρικά τον όγκο του εγκεφάλου (ογκομέτρηση κατά προσέγγιση), μετρώντας εξωτερικά τις τρεις διαστάσεις, μήκος, πλάτος, ύψος του κρανίου, όπως επίσης και το εμβαδόν του προσώπου μετρώντας ύψος και πλάτος. Στην συνέχεια κατασκευάστε διάγραμμα με τις δύο αυτές διαστάσεις και περιγράψτε τις εξελικτικές τάσεις που καθορίζονται από την καμπύλη ή γραμμή που σχηματίζεται.
4. Συγκρίνετε ένα κρανίο του γένους *Homo* με ένα του γένους *Australopithecus* και αναφέρετε τις ομοιότητες και τις διαφορές τους.
5. Σχηματίστε ζευγάρια (ένας από κάθε φύλλο) και ψηλαφώντας τα πρόσωπα σας αναγνωρίστε τα ανατομικά οστεολογικά χαρακτηριστικά του προσώπου που διαφέρουν στα δύο φύλλα και δείχνουν τον φυλετικό διμορφισμό στους σύγχρονους ανθρώπους.